

Väntetider längre än vårdgarantin inom den planerade specialistvården, juli 2023

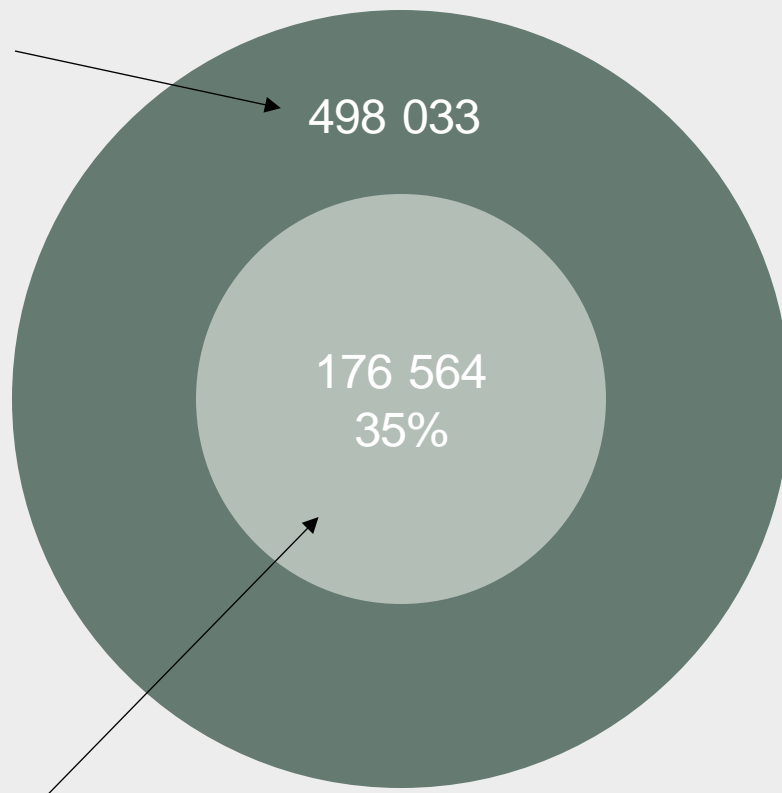

Privata vårdgivare kan och vill vara regionens partners i arbetet för att ge patienter den vård de behöver och har rätt till.

Vårdköer i den planerade specialistvården, juli 2023

Första möte med specialist

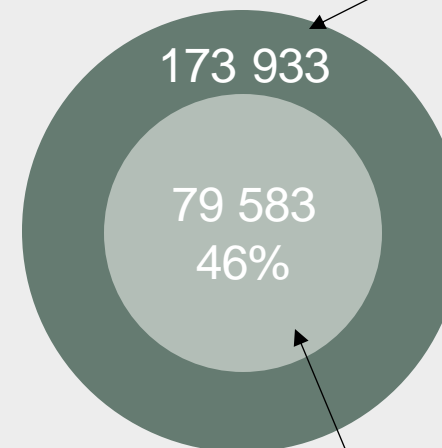
Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Åtgärd/operation

Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Innehållsförteckning

1. Månadens specialstudie: 10-års utveckling av väntetider längre än vårdgarantin i regionerna för åtgärder/operationer
2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter inom den planerade specialistvården
4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region
5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
6. Vårdföretagarnas förslag
7. Vårdgaranti och väntetidsstatistik, korta beskrivningar
8. Den lagstadgade vårdgarantin

1. 10-års utveckling av väntetider längre än vårdgarantin i regionerna för åtgärder/operationer

- Det har skett kraftiga ökningar den senaste 10-årsperioden i de flesta regioner avseende antalet individer som i genomsnitt har väntat längre än 90 dagar för att få en åtgärd/operation. Skillnader i nivå i förhållande till befolknings storlek och hur utvecklingen har sett ut skiljer sig dock mycket mellan regionerna.
- I förhållande till folkmängd var den största ökningen i Region Jämtland/Härjedalen under perioden. Där ökade antalet individer som i genomsnitt per månad hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation från 1,8 per 1 000 invånare 2014 till 13,8 per 1 000 invånare 2023.
- Minst var ökningen i Region Jönköping där ökningen i genomsnitt på månad gick från 0,5 individer per 1 000 invånare till 1,5 individer per 1 000 invånare
- Högst nivå i förhållande till befolkning har Region Västerbotten haft under 2023 med i genomsnitt 16 individer per 1 000 invånare per månad. År 2014 var nivån 6,5 individer per 1 000 invånare i regionen.

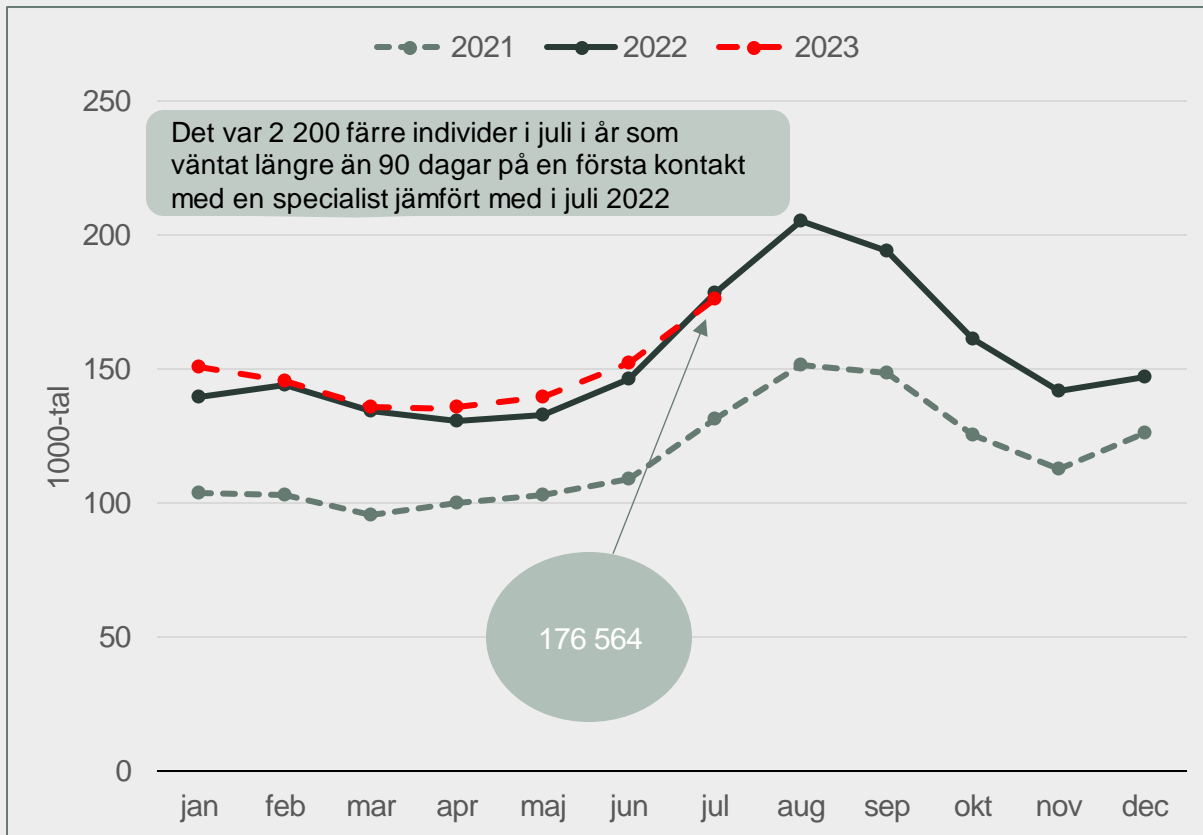
10-års utveckling av väntetider längre än vårdgarantin i regionerna för åtgärder/operationer, genomsnittet per månad jan-jul 2014 och jan-jul 2023

	Antal			Antal per 1 000 invånare			Andel längre än 90 dagar		
	2014	2023	Förändring	2014	2023	Förändring	2014	2023	Förändring
Hela riket	13 018	66 078	53 059	1,3	6,3	4,9	14	40	25
Blekinge	55	864	809	0,4	5,4	5,1	4	28	24
Dalarna	727	2 918	2 190	2,6	10,1	7,5	19	43	25
Gotland	7	353	345	0,1	5,8	5,6	2	30	28
Gävleborg	258	937	679	0,9	3,3	2,3	9	30	21
Halland	62	1 013	951	0,2	3,0	2,8	3	27	24
Jämtland Härjedalen	223	1 831	1 608	1,8	13,8	12,0	15	63	48
Jönköping	174	546	373	0,5	1,5	1,0	7	13	6
Kalmar	73	916	843	0,3	3,7	3,4	5	26	21
Kronoberg	113	503	390	0,6	2,5	1,9	6	17	11
Norrbottn	184	1 946	1 762	0,7	7,8	7,1	9	50	40
Skåne	2 437	12 105	9 669	1,9	8,6	6,7	18	49	31
Stockholm	1 454	4 668	3 214	0,7	1,9	1,3	10	26	15
Sörmland	332	2 206	1 874	1,2	7,3	6,1	15	44	28
Uppsala	412	2 878	2 465	1,2	7,2	6,0	12	42	30
Värmland	491	2 955	2 464	1,8	10,4	8,6	15	47	32
Västerbotten	1 701	4 414	2 713	6,5	16,0	9,5	32	50	17
Västernorrland	289	1 399	1 110	1,2	5,8	4,6	13	37	24
Västmanland	288	1 860	1 572	1,1	6,6	5,5	11	31	20
Örebro	1 141	3 778	2 637	4,0	12,3	8,3	25	46	21
Östergötland	204	5 013	4 808	0,5	10,6	10,2	5	46	41
Västra Götaland	2 377	12 974	10 597	1,5	7,4	5,9	15	40	25

2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

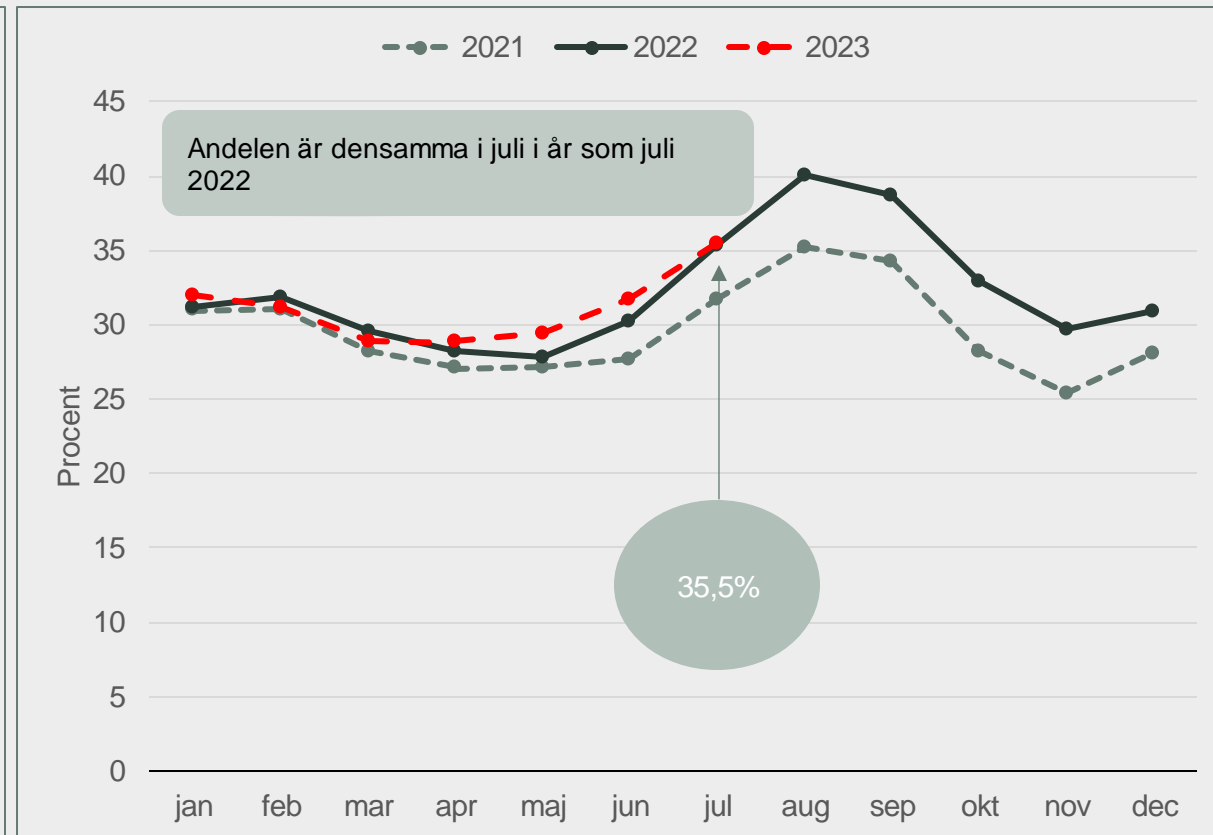
Väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

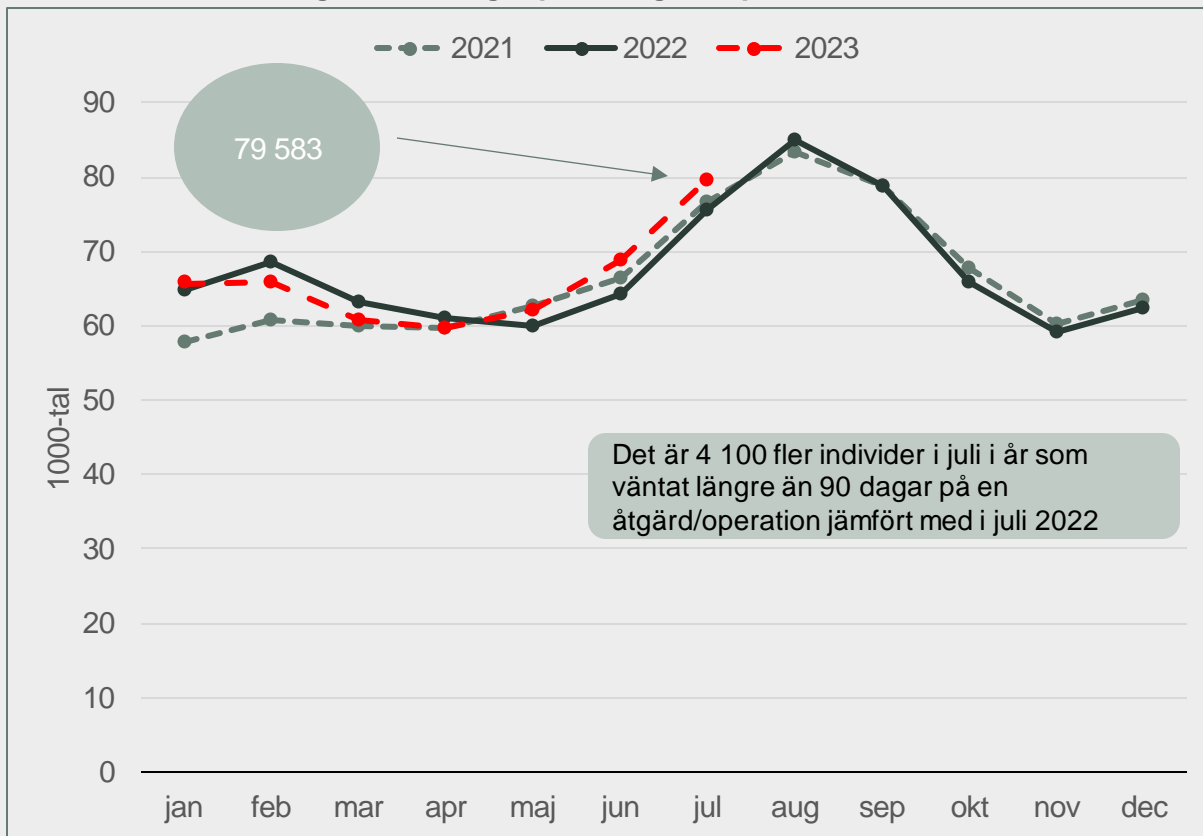
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en första kontakt med en specialist.

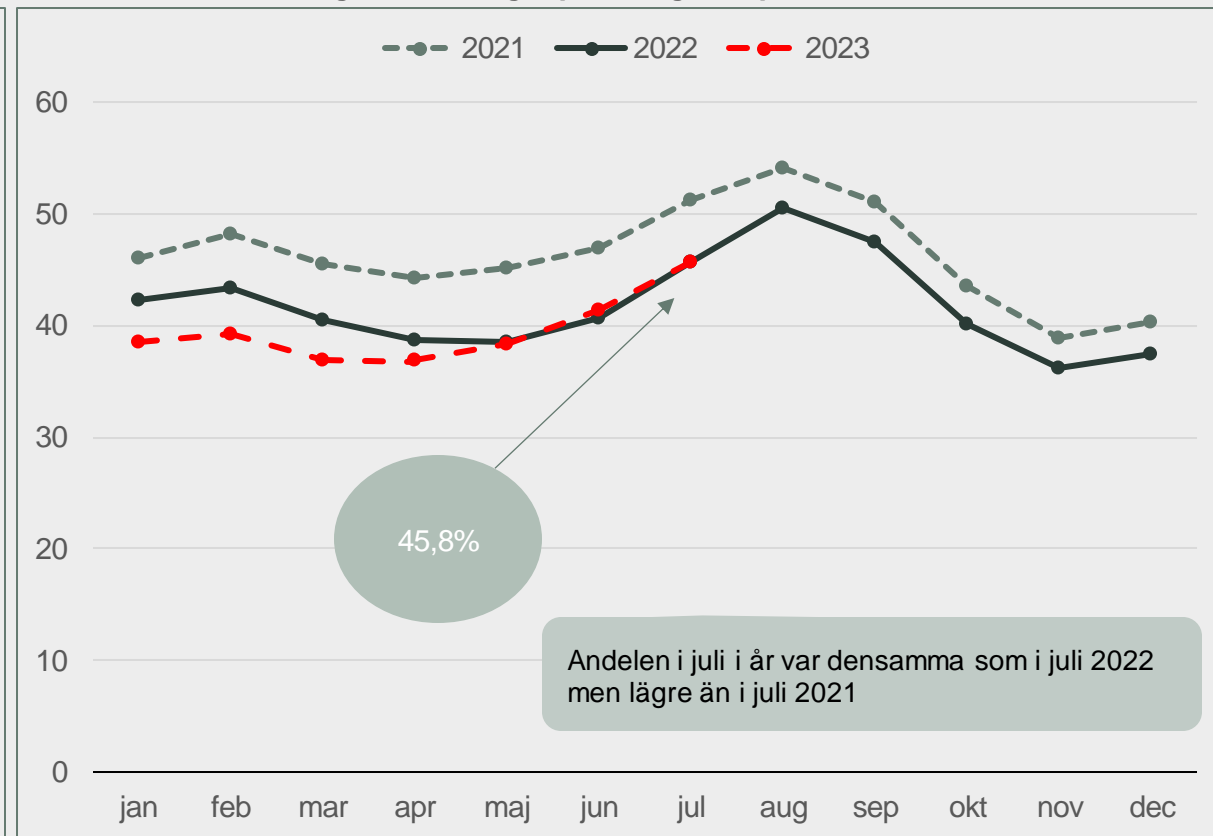
Väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer varje månad som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

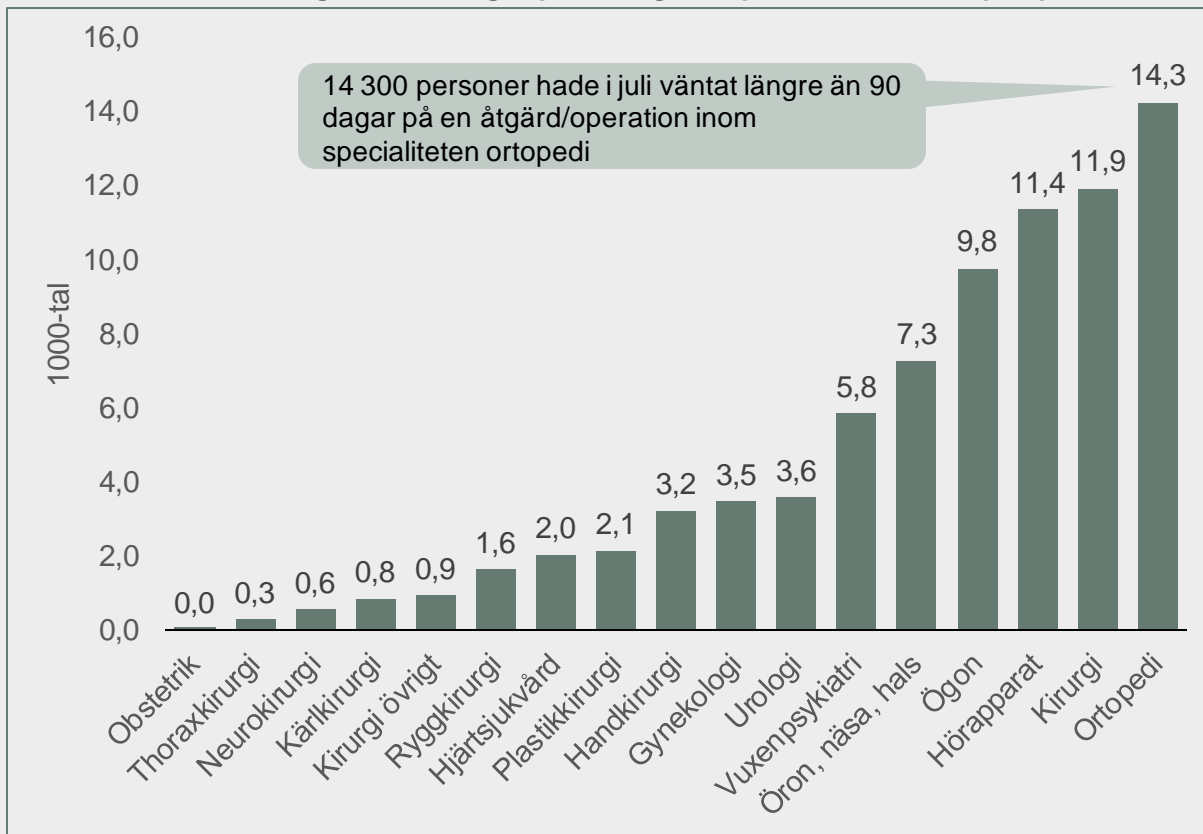

Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en åtgärd/operation.

3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter

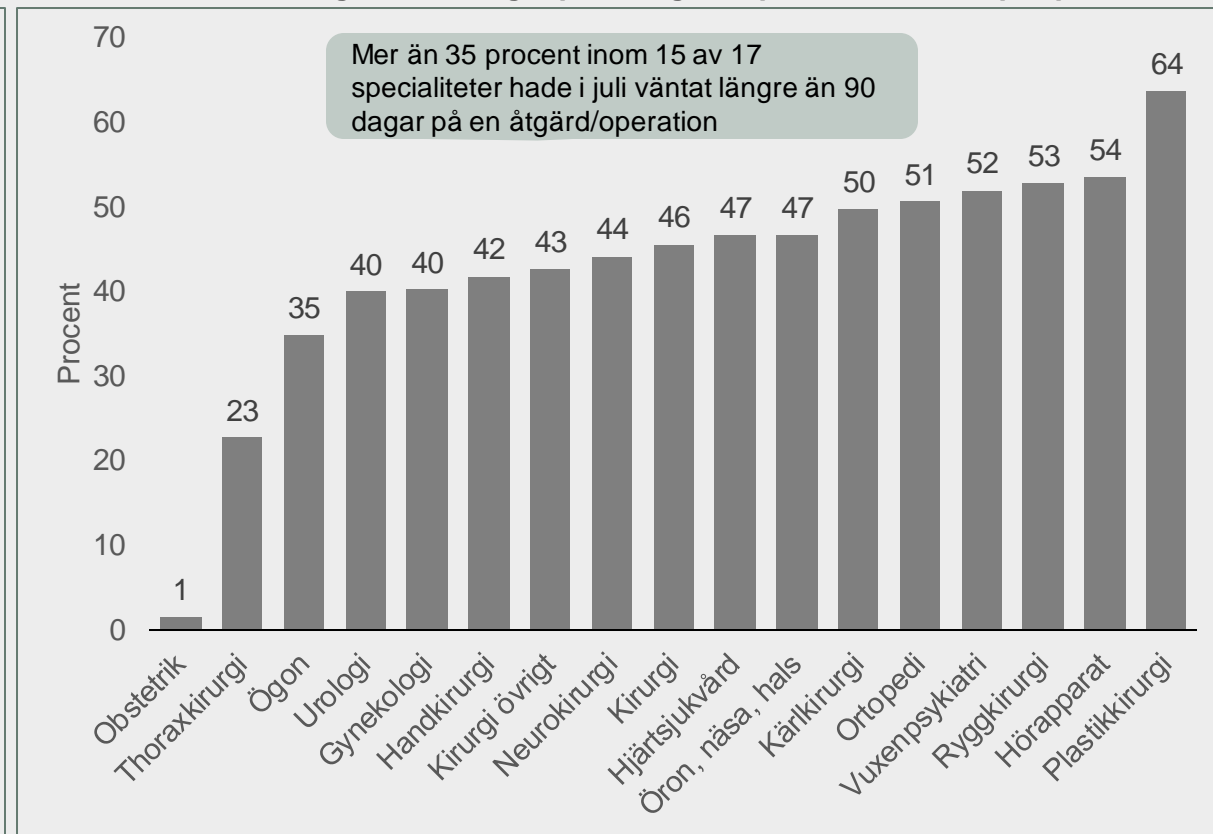
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet, juli 2023

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

Diagrammet visar antalet personer som i juli 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

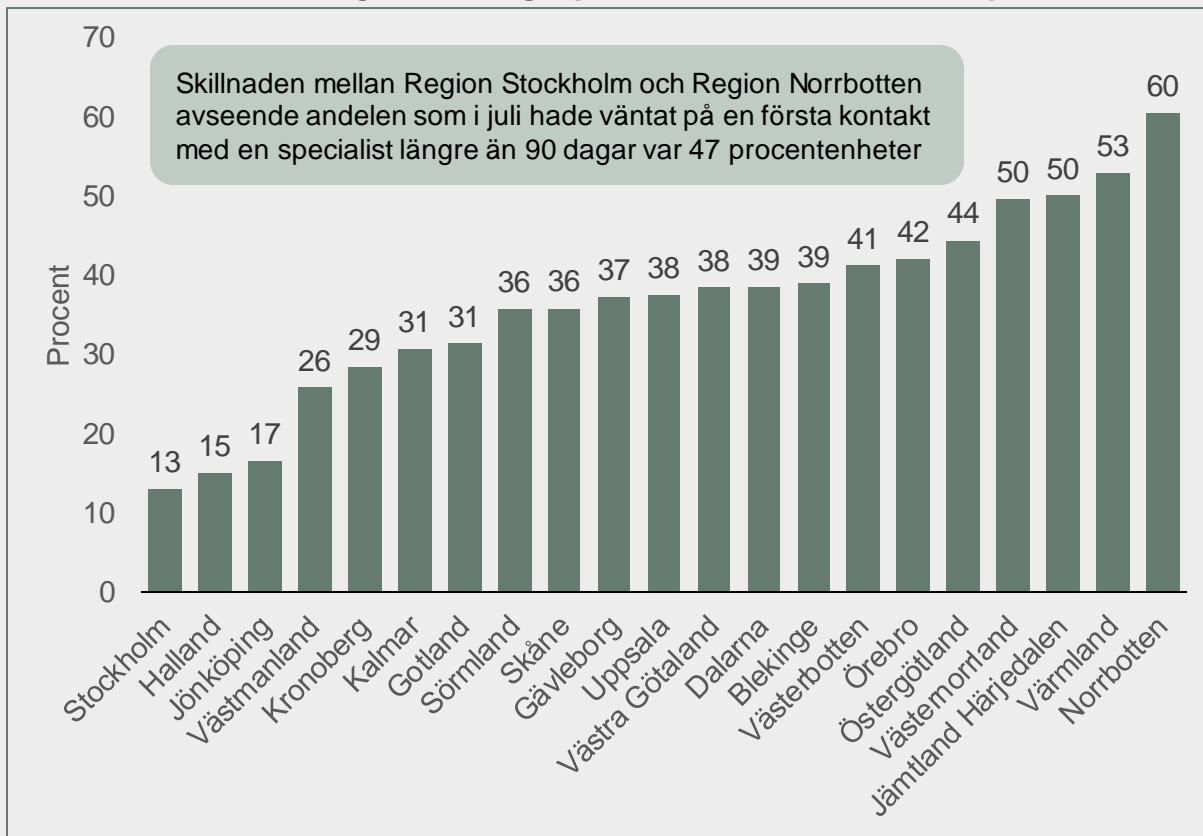

Diagrammet visar antalet personer som i juli 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet som andel av det totala antalet personer i juli som väntat på en åtgärd/operation inom den specialiteten.

4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region

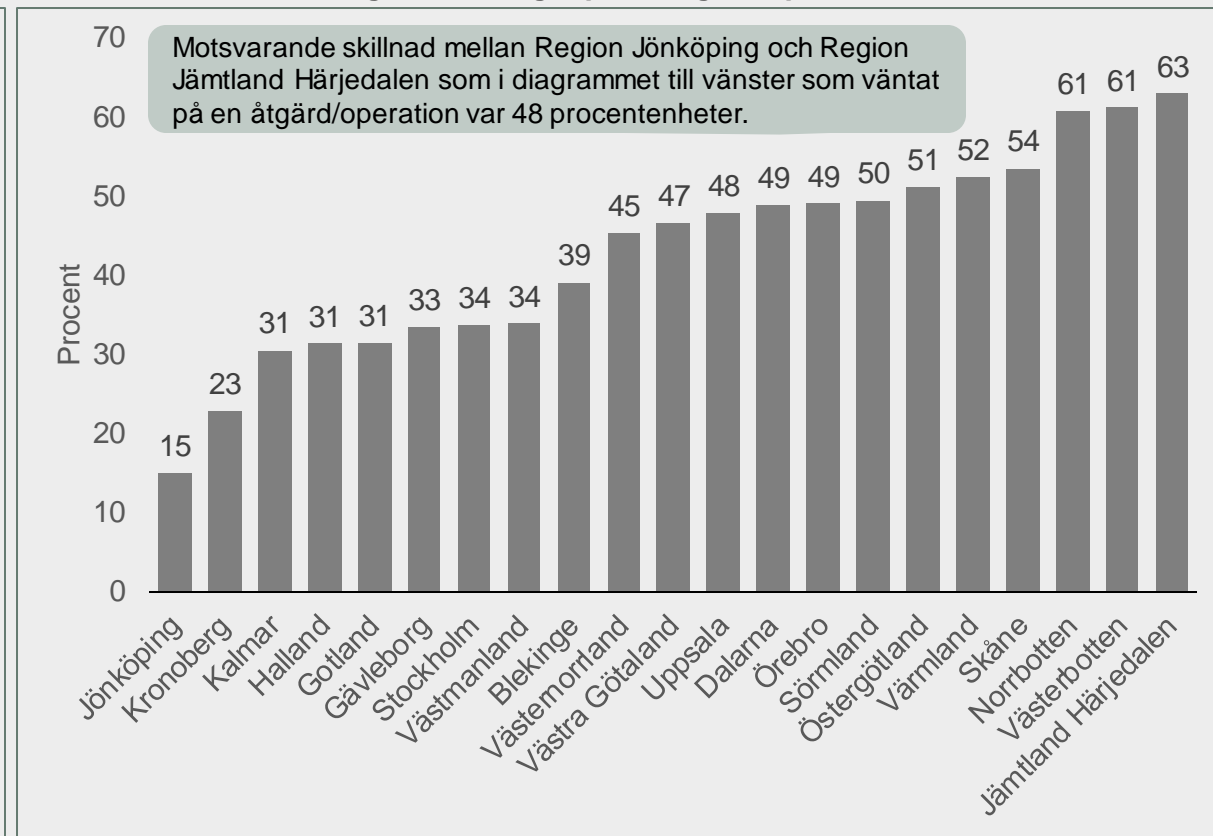
Andel per region som väntat längre 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation, juli 2023

Andel som väntat 90 dagar eller längre på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer per region som i juli 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer per region som i juli väntat på en första kontakt med en specialist.

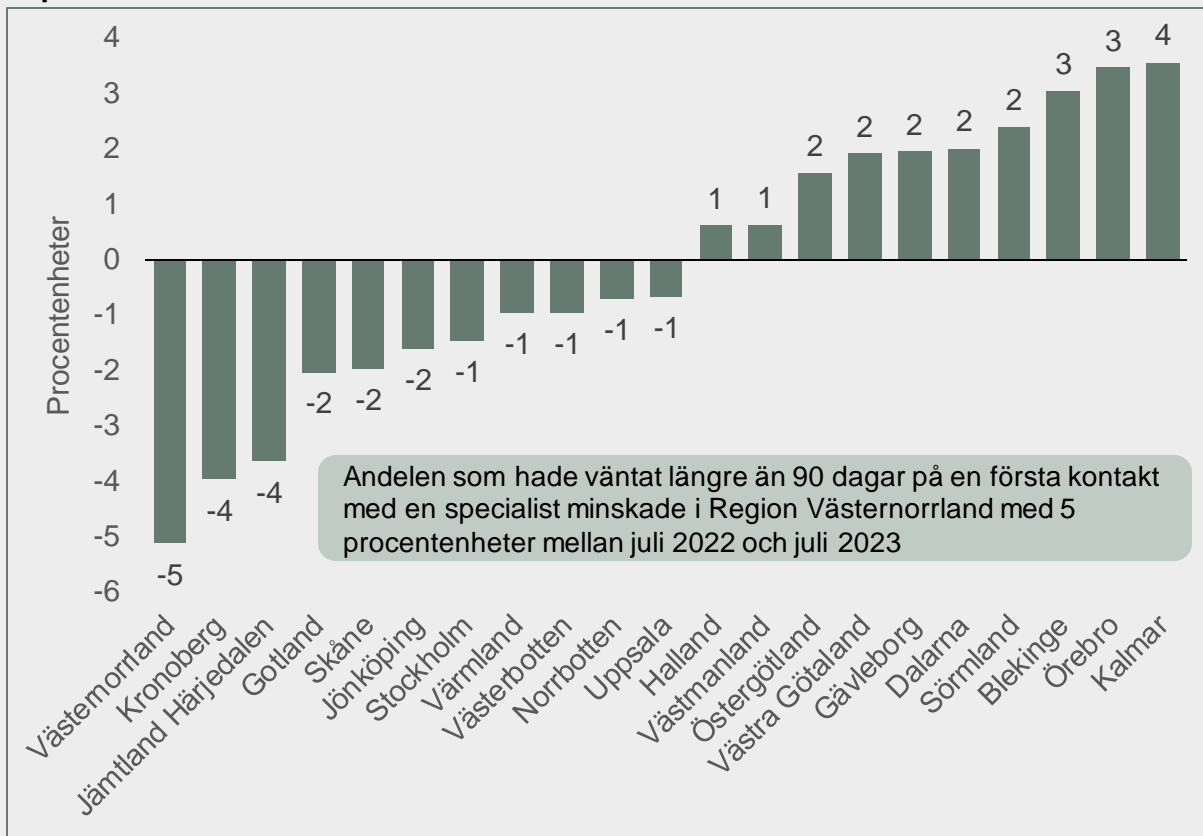
Andel som väntat 90 dagar eller längre på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer per region som i juli 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer per region som i juli väntat på en åtgärd/operation.

Förändring av andelen per region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation, juli 2022 - juli 2023

Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist mellan juli 2023 och juli 2022 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

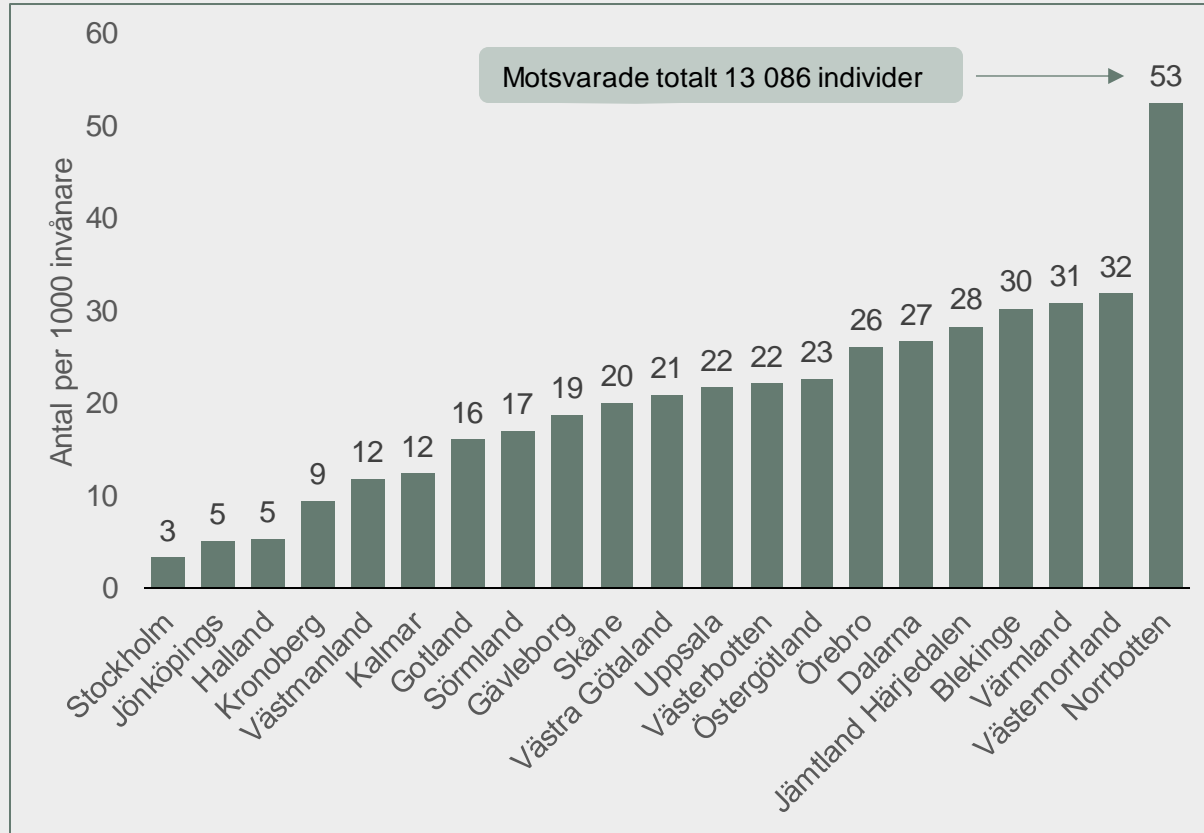
Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation mellan juli 2023 och juli 2022 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

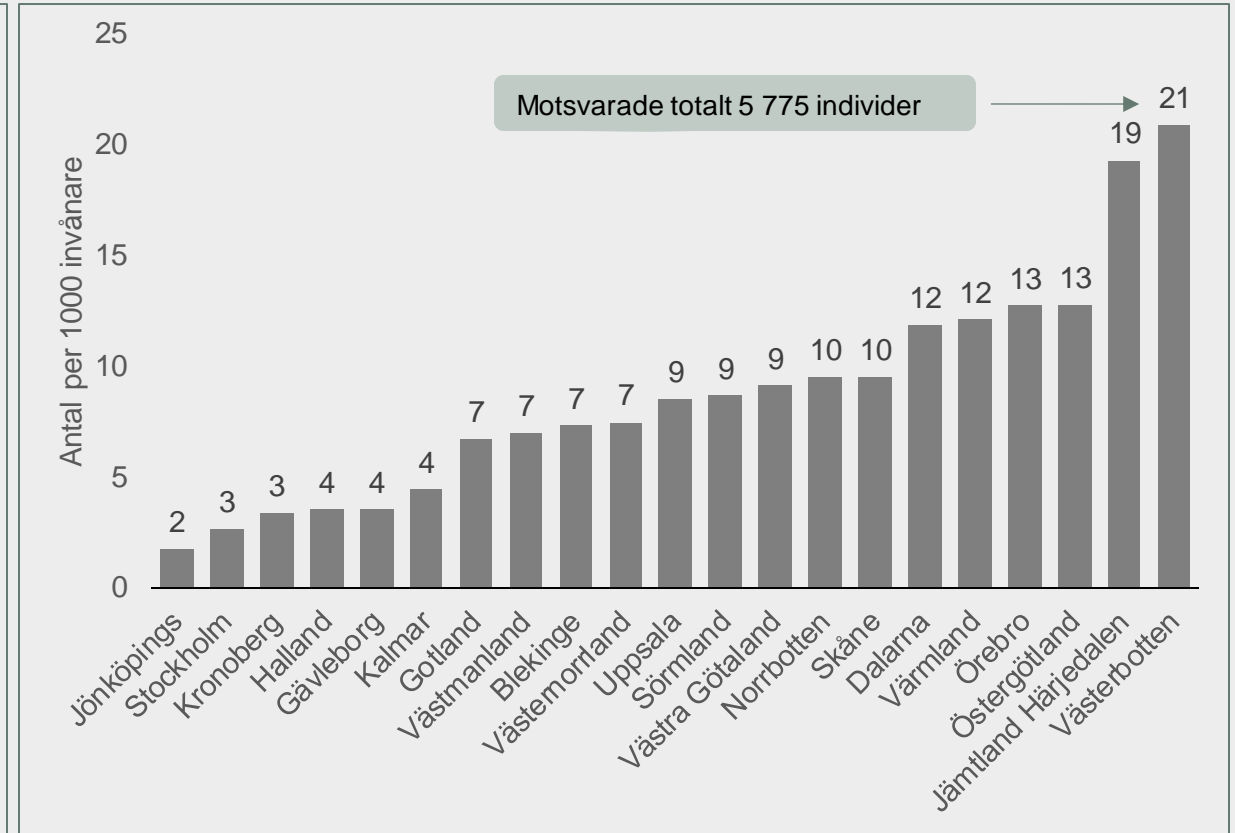
Antal per 1 000 invånare och region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation i juli 2023

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under juli 2023 väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under juli 2023 väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

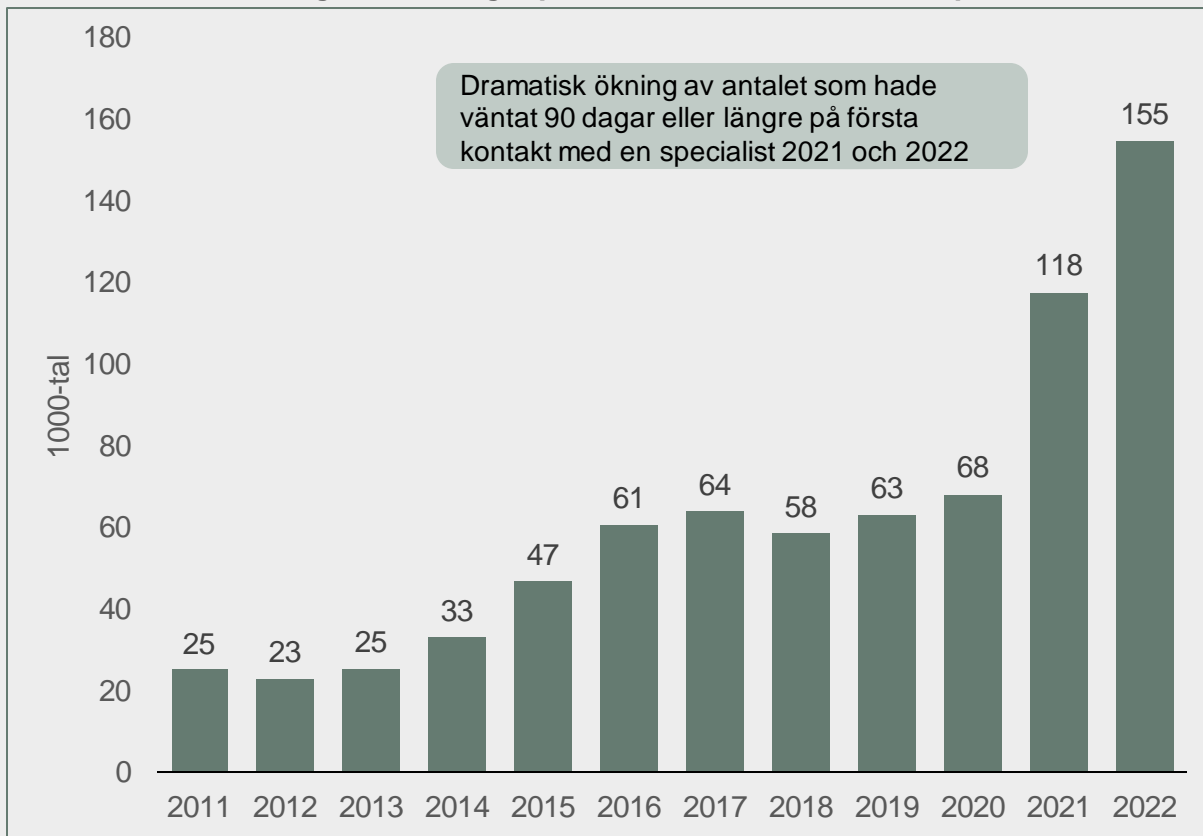
Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation per region i juli 2023

	Befolkning	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation
	Antal	Antal	Antal	Antal per 1000 invånare	Antal per 1000 invånare
Hela riket	10 521 556	176 564	79 583	16,8	7,6
Blekinge	158 740	4 813	1 160	30,3	7,3
Dalarna	288 310	7 704	3 420	26,7	11,9
Gotland	61 173	982	412	16,1	6,7
Gävleborg	287 334	5 402	1 013	18,8	3,5
Halland	342 805	1 850	1 202	5,4	3,5
Jämtland Härjedalen	132 670	3 763	2 559	28,4	19,3
Jönköping	369 113	1 914	656	5,2	1,8
Kalmar	247 711	3 084	1 091	12,4	4,4
Kronoberg	204 335	1 932	690	9,5	3,4
Norrbottn	249 177	13 086	2 371	52,5	9,5
Skåne	1 414 324	28 445	13 480	20,1	9,5
Stockholm	2 440 027	8 146	6 491	3,3	2,7
Sörmland	302 566	5 163	2 627	17,1	8,7
Uppsala	400 682	8 694	3 420	21,7	8,5
Värmland	283 976	8 760	3 438	30,8	12,1
Västerbotten	276 295	6 115	5 775	22,1	20,9
Västernorrland	243 265	7 760	1 817	31,9	7,5
Västmanland	280 713	3 324	1 961	11,8	7,0
Örebro	307 772	8 028	3 915	26,1	12,7
Östergötland	471 912	10 695	6 020	22,7	12,8
Västra Götaland	1 758 656	36 904	16 065	21,0	9,1

5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

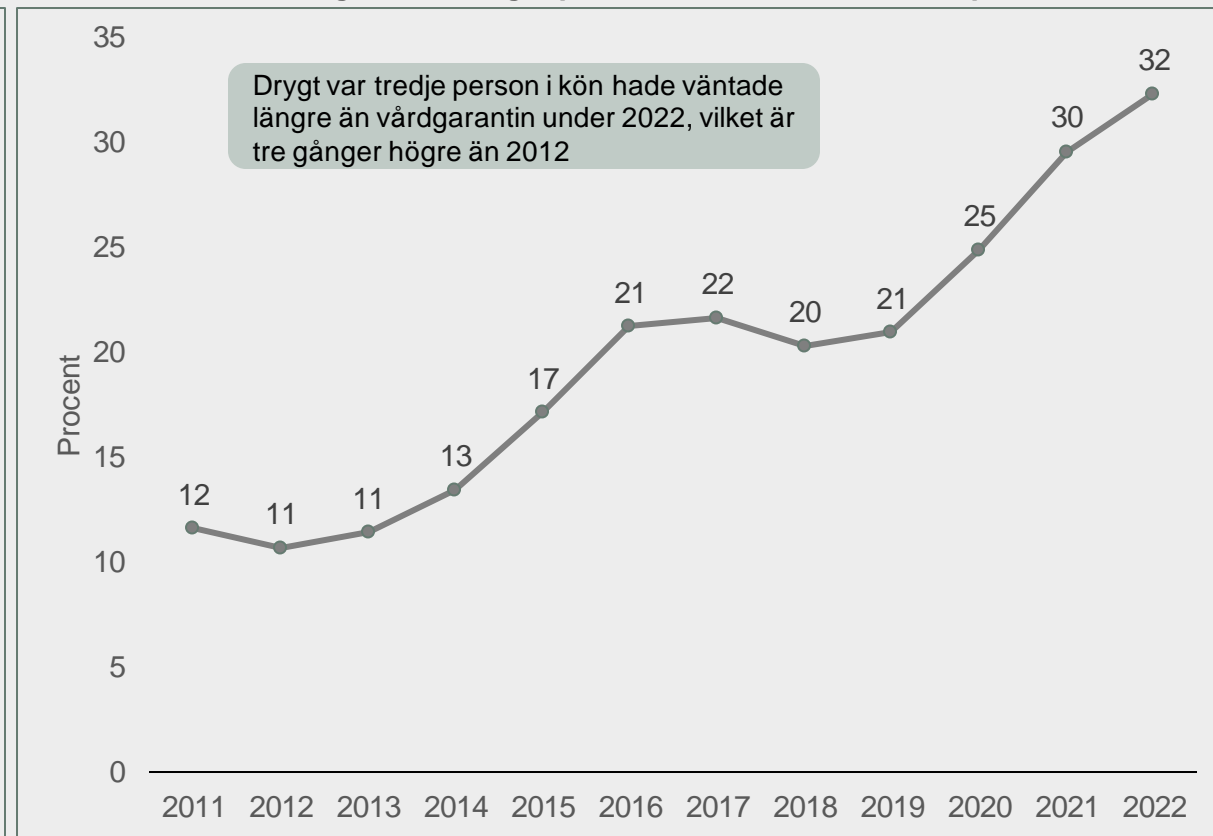
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist perioden 2011-2022

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

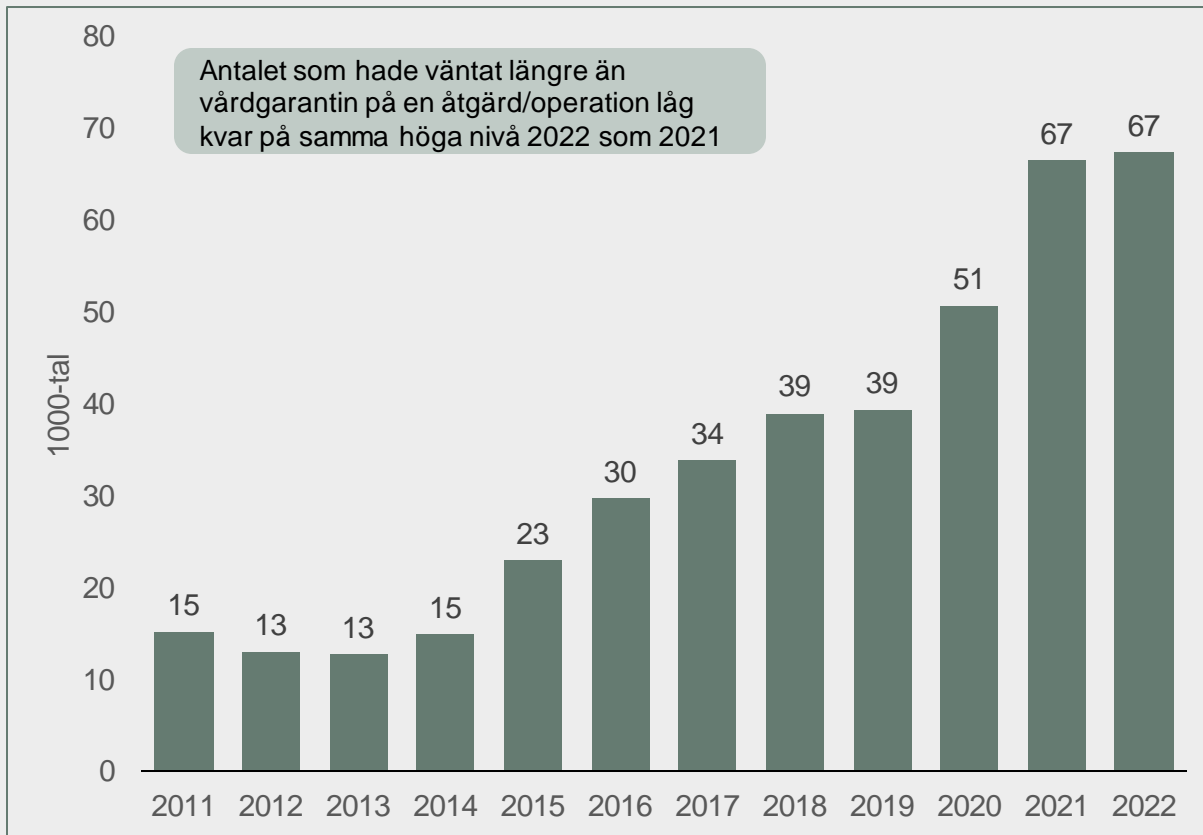
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en första kontakt en specialist.

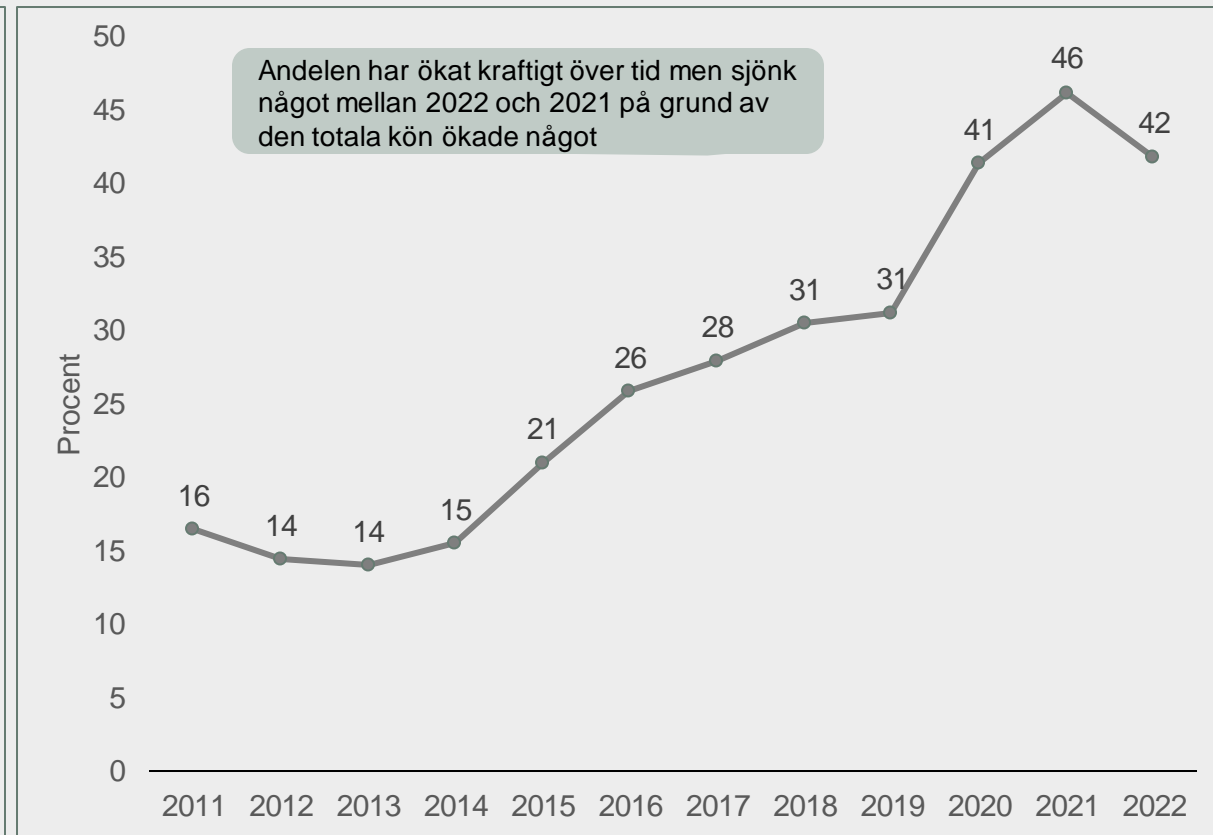
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation perioden 2011-2022

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en åtgärd/operation.

6. Vårdföretagarnas förslag

Vårdköerna är långa. Vårdgarantin är i praktiken satt ur spel. Det är ett politiskt ansvar att se till att vårdgarantin börjar fungera på riktigt. Inte en enda patient ska behöva vänta onödigt länge på vård. Den privat drivna sjukvården kan och vill bidra mer.

Följande åtgärder bör snabbt genomföras:

1. Stärk patienternas rätt att söka vård i hela landet

Idag har patienter rätt att söka öppenvård var som helst i landet. Men få känner till den rättigheten eller kan överblicka sina möjligheter till vård.

- **Ge patienter lagstadgad rätt att söka slutenvård** över regiongränserna.
- **Aktuella väntetider i vården måste vara tillgängligt för alla.** En nationell vårdförmedling måste redovisa ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare, samt annan relevant information för att varje patient ska kunna göra välinformerade val.
- **Öka patienters kunskap om sina rättigheter.** Vidta åtgärder för att patienter i hela landet ska få kunskap om sina rättigheter.

2. Guida patienterna till vårdgivare med kortast köer

Upprättandet av en nationell vårdförmedling måste ges högsta prioritet. Varje patient i hela landet måste på ett enkelt sätt ges tillgång till information om aktuella väntetider och eventuell ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare.

3. Upphandla vårdkapacitet hos privata vårdgivare för att minska väntetiderna

Alla regioner bör via avtal med vårdgivare säkerställa patienternas tillgång till specialistvård. Nationella ramavtal med privata vårdgivare som alla regioner kan använda kan vara ett sätt att snabbt öka vårdkapaciteten på vårdområden där väntetiderna är långa.

4. Se över en skärpning av vårdgarantin. Den svenska vårdgarantin är tandlös och har med nordiska mått långa borte tidsgränser. Införandet av en modell som liknar den danska, med tydliga incitament för regionerna och 30 dagar istället för Sveriges 90, bör skyndsamt utredas.

7. Vårdgarantin och väntetidsstatistik

Vårdgarantin för den planerade specialistvården

Vårdgarantin anger hur länge som du som längst ska behöva vänta för att få kontakt med vården. Den anger bland annat att en patient som bedöms vara i behov av ett besök inom den planerade specialistvården ska erbjudas tid för ett första besök eller åtgärd inom 90 dagar.

Vårdgarantin infördes 2005 med syftet att öka tillgängligheten till planerad vård men också att avveckla köer och väntetider. Regionernas skyldighet att faktiskt erbjuda vårdgarantin blev en del av Hälso- och sjukvårdslagen 2010 och en del av Patientlagen 2015.

Väntetidsdata för den planerade specialistvården

Varje månad rapporterar regionerna data till den nationella väntetidsdatabasen. Statistik från den visas på väntetider.se. Väntetidsdatabasen är en lagstadgad databas och regionerna bär rapporteringsskyldighet som enligt regeringen ska finnas för att följa upp vårdgarantin. I den här rapporten redovisas endast väntetider inom den planerade specialistvården.

Patienter som blivit erbjudna en kontakt inom vårdgarantins tidsgräns men som själva valt att vänta längre tid, till exempel för att få komma till en viss vårdgivare, är exkluderade ur statistiken.

8. Den lagstadgade vårdgarantin

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

9 kap. Vårdgaranti

1 § Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av regionens ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

1. kontakt med primärvården,
2. en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården,

3. besöka den specialiserade vården, och

4. planerad vård.

Förordning (2010:349) om vårdgaranti

Tidsperioder för vårdgarantin

2 § Vårdgarantin enligt 3 g § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska innehålla en försäkran om att landstingen uppfyller

1. tillgänglighetsgarantin samma dag som den enskilde söker kontakt med primärvården,
2. besöksgarantin inom primärvården inom 7 dagar från det att den enskilde har sökt kontakt med primärvården, om vårdgivaren har bedömt att den enskilde behöver besöka läkare,
3. besöksgarantin inom den specialiserade vården inom **90 dagar** från det att remiss har utfärdats eller, om någon remiss inte är nödvändig, från det att den enskilde har sökt kontakt med den specialiserade vården, och
4. behandlingsgarantin inom **90 dagar** från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få den aktuella vården.